

03-03-2014

DFS' modtagelse af Kredsens visioner

Det hele begyndte med et fast, men venligt skub til den folkeoplysende verden fra Marianne Jelved på DFS' medlemskonference i sensommeren 2011. Her mindede hun folkeoplysningen om den forpligtelse, der hviler på os. En forpligtelse til at løfte en demokratisk arv og levere den videre til de generationer, der kommer.

Marianne Jelved lovede at stå i spidsen for en Kreds af mennesker, der skulle gøre sig nogle tanker om folkeoplysningen. De så et behov for en folkelig, demokratisk og værdipolitisk bevægelse, hvor folkeoplysningen kan spille en nøglerolle. Kredsen leverede otte visioner for folkeoplysningen i bogen "Myndige borgere og forpligtende fællesskaber", der udkom i foråret 2013.

I DFS vil vi gerne kvittere for de otte visioner og det store arbejde som Marianne Jelved og Kredsens øvrige otte medlemmer har lagt i det.

Siden bogen kom, har vi i DFS arbejdet med visionerne på forskellig vis:

- De blev præsenteret på vores repræsentantskabsmøde i april 2013.
- Vi inviterede en mindre kreds af gode tænkere fra egne rækker til at reflektere over visionerne i august 2013.
- Bestyrelsen har drøftet hvordan DFS som organisation kan løfte opgaven og hvordan de folkeoplysende aktører i medlemsorganisationerne kan løfte dem på flere bestyrelsesmøder og på et strategiseminar i oktober 2013.
- Medlemsorganisationerne arbejdede med nogle af de temaer visionerne skitserer på en medlemskonference i oktober 2013.

De otte visioner giver anledning til at vi på forskellige planer har valgt at have fokus på fire væsentlige felter, som beskrives nedenfor. Felterne beskriver de områder, hvor der er behov for at gøre en særlig indsats i bestræbelserne på at udvikle fremtidens folkeoplysning.

Alle skal med

Folkeoplysningen står bl.a. for forpligtende fællesskab og sammenhængskraft. Men vi kan se, at store grupper ikke i så høj grad som os andre er eller kan være en del af samfundet. Det gælder bl.a. ledige, borgere med svage læse-, regne- og it-kundskaber, nogle indvandrergupper, socialt dårligt stillede og andre. Vi kan også se, at der er målgrupper, som folkeoplysningen i dag ikke når.

Folkeoplysningen vil appellere til hele befolkningen, og der er derfor en væsentlig opgave i at nå og engagere de befolkningsgrupper, der i dag ikke tager del i folkeoplysningen.

Vi er også europæere

I sin vugge bidrog folkeoplysningen også til at (gen)opbygge nationalfølelsen blandt danskerne. Opgaven er løst. Den danske nationalfølelse er stærk, og med det udgangspunkt

har vi overskud til også at være europæere i en global verden. Vi vil bevæge os fra kun at se os selv som danskere i Europa til også at se os som europæere i Danmark, i Europa og i Verden. Det har betydning for os, hvad der sker i andre europæiske lande, og det vi gør i Danmark har betydning for Europa. Tilsvarende har det betydning i Verden hvordan Europa agerer, og det har vi som danskere medansvar for.

Det er en væsentlig opgave for folkeoplysningen, at medvirke til at opbygge en europæisk identitet og et europæisk medborgerskab.

Mod og evne til at udtrykke holdning og deltage i debatten

Den offentlige og demokratiske debat er i dag præget af eliten og er præget af en teknokratisk argumentation om nytte eller en debat om debatten selv. Den holdningsprægede debat har trange kår og de fleste ”almindelige” mennesker er ikke klædt godt nok på til at argumentere. Folkeoplysningen selv har tidligere kunne mønstre stærke stemmer i den offentlige debat og har også kunne klæde andre på til at tage del. I dag er det i vid udstrækning de politiske tænketanke, der er og uddanner meningsdannere.

Det er en væsentlig opgave for folkeoplysningen, at bidrage til samfundsdebatten og insistere på holdningsdiskussioner. I en professionaliseret offentlig debat er det også en væsentlig opgave for folkeoplysningen at klæde befolkningen på til at kunne indgå i den offentlige samtale.

Nødvendige kundskaber og kompetencer

Engang var de vigtigste kundskaber man kunne tilegne sig i folkeoplysningen læsning, skrivning, regning og kundskaber inden for landbruget. Folkeoplysningen var og er et supplement og et alternativ til de muligheder der er i det formelle uddannelsessystem. I dag er der også andre kundskaber og kompetencer, der er nødvendige og behovet ændrer sig hele tiden. Det er fortsat læsning, skrivning og regning, men også kundskaber og kompetencer inden for it, privatøkonomi, energirenovering, argumentation og kommunikation, virksomhedsetablering eller måske sagsbehandling.

Det er væsentligt at folkeoplysningen – ud over fokus på samvær og forpligtende fællesskab – også er opmærksom på den viden og de kundskaber og kompetencer, der er behov for for at tage hånd om sit liv og blive en myndig borger.

Hvem gør hvad?

Folkeoplysningen er stor og mangfoldig. Det gror nedefra og det er ikke til at styre. Sådan skal det være. Men aktørerne er altid interesserede i dialog om hvordan fremtiden skal formes, og indretter sig på de forhold der er.

Det er derfor vigtigt at rammerne og incitamenterne i politik, lovgivning og finansiering er de rette. Det kan beslutningstagere i regering, Folketing, kommunerne sørge for.

Inden for disse rammer arbejder folkeoplysningen på tre niveauer:

- De lokale folkeoplysende skoler og foreninger.
- Landsorganisationerne, der samler lokale aktører indenfor en bestemt skoleform eller et særligt område af folkeoplysningen.
- Dansk Folkeoplysnings Samråd som paraplyorganisationen for folkeoplysningen, der samler landsorganisationerne i sin medlemskreds.

Det er på det lokale niveau, at den faktiske folkeoplysning og udviklingen af folkeoplysningen foregår. Men den sker inden for rammerne af det interne strategiarbejde, etiske regelsæt, organisatoriske set-up m.v., som landsorganisationerne udvikler, og som sætter en retning for folkeoplysningens udvikling. DFS' opgave er at understøtte landsorganisationernes arbejde ved at inspirere og tilbyde kompetenceudvikling mv., som matcher de behov landsorganisationerne har.

Det gør DFS...

DFS vil helt konkret tage fat i arbejdet med fire initiativer:

- Målrette puljemidler finansieret af tips- og lottomidler til indsatser inden for de fire felter.
- Kurser i debat for folkeoplysere.
- Uddannelse af aftenskolelærere og andre folkeoplysere.
- Fremme europæisk identitet og medborgerskab gennem kompetenceudvikling.

